

Adatbázisok elmélete 5. előadás

Katona Gyula Y.

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Számítástudományi Tsz.

I. B. 137/b

`kiskat@cs.bme.hu`

`http://www.cs.bme.hu/~kiskat`

2004

A relációs algebra alapműveletei (emlékeztető)

- Halmazműveletek (bármilyen halmazra mennének)
  - ★ unió: $\cup$
  - ★ különbség: $\setminus$
  - ★ szorzat: $\times$

A relációs algebra alapműveletei (emlékeztető)

- Halmazműveletek (bármilyen halmazra mennének)
  - ★ unió: $\cup$
  - ★ különbség: $\setminus$
  - ★ szorzat: $\times$
- Relációs műveletek (ezek már kihasználják, hogy itt relációkról van szó)
  - ★ vetítés, projekció: π
  - ★ kiválasztás, szelekció: σ

A relációs algebra alapműveletei (emlékeztető)

- Halmazműveletek (bármilyen halmazra mennének)
  - ★ unió: $\cup$
  - ★ különbség: $\setminus$
  - ★ szorzat: $\times$
- Relációs műveletek (ezek már kihasználják, hogy itt relációról van szó)
  - ★ vetítés, projekció: π
  - ★ kiválasztás, szelekció: σ

Ezek mind tiszta műveletek: reláció $\rightarrow$ reláció

A relációs algebra alapműveletei (emlékeztető)

- Halmazműveletek (bármilyen halmazra mennének)
  - ★ unió: $\cup$
  - ★ különbség: $\setminus$
  - ★ szorzat: $\times$
- Relációs műveletek (ezek már kihasználják, hogy itt relációról van szó)
  - ★ vetítés, projekció: π
  - ★ kiválasztás, szelekció: σ

Ezek mind tiszta műveletek: reláció $\rightarrow$ reláció

$\Rightarrow$ gond nélkül egymásba ágyazhatók

Műveletek

Unió (emlékeztető)

- R, S relációk $\implies R \cup S =$ sorai vagy R vagy S sorai

Műveletek

Unió (emlékeztető)

- R, S relációk $\implies R \cup S =$ sorai vagy R vagy S sorai
Azonos sorok csak egyszer szerepeljenek.

Műveletek

Unió (emlékeztető)

- R, S relációk $\Rightarrow R \cup S =$ sorai vagy R vagy S sorai
Azonos sorok csak egyszer szerepeljenek. (Gyakorlatban néha lehetnek azonos sorok.)

Műveletek

Unió (emlékeztető)

- R, S relációk $\Rightarrow R \cup S =$ sorai vagy R vagy S sorai
Azonos sorok csak egyszer szerepeljenek. (Gyakorlatban néha lehetnek azonos sorok.)
- csak akkor alkalmazható, ha R és S oszlopszáma egyenlő

Műveletek

Unió (emlékeztető)

- R, S relációk $\implies R \cup S =$ sorai vagy R vagy S sorai
Azonos sorok csak egyszer szerepeljenek. (Gyakorlatban néha lehetnek azonos sorok.)
- csak akkor alkalmazható, ha R és S oszlopszáma egyenlő
- nem feltétlenül örököl típusokat vagy attribútum neveket

Műveletek

Unió (emlékeztető)

- R, S relációk $\Rightarrow R \cup S =$ sorai vagy R vagy S sorai
Azonos sorok csak egyszer szerepeljenek. (Gyakorlatban néha lehetnek azonos sorok.)
- csak akkor alkalmazható, ha R és S oszlopszáma egyenlő
- nem feltétlenül örököl típusokat vagy attribútum neveket
- Példa:

R	A	B
	a	a
	a	c
	b	a

S	A	C
	a	a
	a	d
	a	c
	b	b

Műveletek

Unió (emlékeztető)

- R, S relációk $\Rightarrow R \cup S =$ sorai vagy R vagy S sorai
Azonos sorok csak egyszer szerepeljenek. (Gyakorlatban néha lehetnek azonos sorok.)
- csak akkor alkalmazható, ha R és S oszlopszáma egyenlő
- nem feltétlenül örököl típusokat vagy attribútum neveket
- Példa:

R	A	B
	a	a
	a	c
	b	a

S	A	C
	a	a
	a	d
	a	c
	b	b

$R \cup S$	A	$(R \cup S)_2$
	a	a
	a	c
	b	a
	a	d
	b	b

Műveletek

Különbség

- R, S relációk $\Rightarrow R \setminus S = R$ azon sorai, amelyek S -ben nem szerepelnek

Műveletek

Különbség

- R, S relációk $\implies R \setminus S = R$ azon sorai, amelyek S -ben nem szerepelnek
- nincs kompatibilitási követelmény (Ha pl. különböző az oszlopszám, nem szerepelhetnek azonos sorok úgysem. Ekkor $R \setminus S = R$)

Műveletek

Különbség

- R, S relációk $\implies R \setminus S = R$ azon sorai, amelyek S -ben nem szerepelnek
- nincs kompatibilitási követelmény (Ha pl. különböző az oszlopszám, nem szerepelhetnek azonos sorok úgysem. Ekkor $R \setminus S = R$)
- Az eredmény örökli R típusait és attribútum neveit (mert $R \setminus S \subseteq R$)

Műveletek

Különbség

- R, S relációk $\Rightarrow R \setminus S = R$ azon sorai, amelyek S -ben nem szerepelnek
- nincs kompatibilitási követelmény (Ha pl. különböző az oszlopszám, nem szerepelhetnek azonos sorok úgysem. Ekkor $R \setminus S = R$)
- Az eredmény örökli R típusait és attribútum neveit (mert $R \setminus S \subseteq R$)
- Példa:

R	A	B
	a	a
	a	c
	b	a

S	A	C
	a	a
	a	d
	a	c
	b	b

Műveletek

Különbség

- R, S relációk $\Rightarrow R \setminus S = R$ azon sorai, amelyek S -ben nem szerepelnek
- nincs kompatibilitási követelmény (Ha pl. különböző az oszlopszám, nem szerepelhetnek azonos sorok úgysem. Ekkor $R \setminus S = R$)
- Az eredmény örökli R típusait és attribútum neveit (mert $R \setminus S \subseteq R$)
- Példa:

R	A	B
	a	a
	a	c
	b	a

S	A	C
	a	a
	a	d
	a	c
	b	b

$R \setminus S$	A	B
	b	a

Műveletek

Szorzat (direkt szorzat, Descartes szorzat)

- $R(A_1, \dots, A_k), S(B_1, \dots, B_l)$ k ill. l attribútumos relációk $\implies R \times S =$ egy $k + l$ attribútumos reláció, R minden sora mögé odatesszük S minden sorát, minden lehetséges módon.

Műveletek

Szorzat (direkt szorzat, Descartes szorzat)

- $R(A_1, \dots, A_k), S(B_1, \dots, B_l)$ k ill. l attribútumos relációk $\implies R \times S =$ egy $k + l$ attribútumos reláció, R minden sora mögé odatesszük S minden sorát, minden lehetséges módon.
Ha R -nek n sora van S -nek m sora $\implies R \times S$ -nek nm sora van

Műveletek

Szorzat (direkt szorzat, Descartes szorzat)

- $R(A_1, \dots, A_k), S(B_1, \dots, B_l)$ k ill. l attribútumos relációk $\implies R \times S =$ egy $k + l$ attribútumos reláció, R minden sora mögé odatesszük S minden sorát, minden lehetséges módon.
Ha R -nek n sora van S -nek m sora $\implies R \times S$ -nek nm sora van
- nincs kompatibilitási követelmény

Műveletek

Szorzat (direkt szorzat, Descartes szorzat)

- $R(A_1, \dots, A_k), S(B_1, \dots, B_l)$ k ill. l attribútumos relációk $\implies R \times S =$ egy $k + l$ attribútumos reláció, R minden sora mögé odatesszük S minden sorát, minden lehetséges módon.
Ha R -nek n sora van S -nek m sora $\implies R \times S$ -nek nm sora van
- nincs kompatibilitási követelmény
- Az eredmény lényegében örökli R és S típusait és attribútum neveit, esetleg át kell nevezni.

- Példa:

<i>R</i>	<i>A</i>	<i>B</i>
	<i>a</i>	<i>a</i>
	<i>a</i>	<i>c</i>
	<i>b</i>	<i>a</i>

<i>S</i>	<i>A</i>	<i>C</i>
	<i>a</i>	<i>a</i>
	<i>a</i>	<i>d</i>
	<i>a</i>	<i>c</i>
	<i>b</i>	<i>b</i>

• Példa:

<i>R</i>	<i>A</i>	<i>B</i>
	<i>a</i>	<i>a</i>
	<i>a</i>	<i>c</i>
	<i>b</i>	<i>a</i>

<i>S</i>	<i>A</i>	<i>C</i>
	<i>a</i>	<i>a</i>
	<i>a</i>	<i>d</i>
	<i>a</i>	<i>c</i>
	<i>b</i>	<i>b</i>

$R \times S$	<i>A</i>	<i>B</i>	<i>A'</i>	<i>C</i>
	<i>a</i>	<i>a</i>	<i>a</i>	<i>a</i>
	<i>a</i>	<i>a</i>	<i>a</i>	<i>d</i>
	<i>a</i>	<i>a</i>	<i>a</i>	<i>c</i>
	<i>a</i>	<i>a</i>	<i>b</i>	<i>b</i>
	<i>a</i>	<i>c</i>	<i>a</i>	<i>a</i>
	<i>a</i>	<i>c</i>	<i>a</i>	<i>d</i>
	<i>a</i>	<i>c</i>	<i>a</i>	<i>c</i>
	<i>a</i>	<i>c</i>	<i>b</i>	<i>b</i>
	<i>b</i>	<i>a</i>	<i>a</i>	<i>a</i>
	<i>b</i>	<i>a</i>	<i>a</i>	<i>d</i>
	<i>b</i>	<i>a</i>	<i>a</i>	<i>c</i>
	<i>b</i>	<i>a</i>	<i>b</i>	<i>b</i>

- Példa:

<i>R</i>	<i>A</i>	<i>B</i>
	<i>a</i>	<i>a</i>
	<i>a</i>	<i>c</i>
	<i>b</i>	<i>a</i>

<i>S</i>	<i>A</i>	<i>C</i>
	<i>a</i>	<i>a</i>
	<i>a</i>	<i>d</i>
	<i>a</i>	<i>c</i>
	<i>b</i>	<i>b</i>

$R \times S$	<i>A</i>	<i>B</i>	<i>A'</i>	<i>C</i>
	<i>a</i>	<i>a</i>	<i>a</i>	<i>a</i>
	<i>a</i>	<i>a</i>	<i>a</i>	<i>d</i>
	<i>a</i>	<i>a</i>	<i>a</i>	<i>c</i>
	<i>a</i>	<i>a</i>	<i>b</i>	<i>b</i>
	<i>a</i>	<i>c</i>	<i>a</i>	<i>a</i>
	<i>a</i>	<i>c</i>	<i>a</i>	<i>d</i>
	<i>a</i>	<i>c</i>	<i>a</i>	<i>c</i>
	<i>a</i>	<i>c</i>	<i>b</i>	<i>b</i>
	<i>b</i>	<i>a</i>	<i>a</i>	<i>a</i>
	<i>b</i>	<i>a</i>	<i>a</i>	<i>d</i>
	<i>b</i>	<i>a</i>	<i>a</i>	<i>c</i>
	<i>b</i>	<i>a</i>	<i>b</i>	<i>b</i>

Az unió és különbség könnyű művelet, a szorzat nehezebb. Vigyázni kell mennyit használjuk.

Műveletek

Vetítés

- $R(A_1, \dots, A_l)$ alakú reláció $\implies \pi_{A_{i_1}, \dots, A_{i_n}}(R)$
 R vetítése $A_{i_1}, \dots, A_{i_n}$ -re (fontos a sorrend)

Műveletek

Vetítés

- $R(A_1, \dots, A_l)$ alakú reláció $\implies \pi_{A_{i_1}, \dots, A_{i_n}}(R)$
 R vetítése $A_{i_1}, \dots, A_{i_n}$ -re (fontos a sorrend) $\implies$
Veszem az oszlopokat ebben a sorrendben, a többit eldobom és a többszörös sorokat is eldobom.

Műveletek

Vetítés

- $R(A_1, \dots, A_l)$ alakú reláció $\implies \pi_{A_{i_1}, \dots, A_{i_n}}(R)$
 R vetítése $A_{i_1}, \dots, A_{i_n}$ -re (fontos a sorrend) $\implies$
Veszem az oszlopokat ebben a sorrendben, a többit eldobom és a többszörös sorokat is eldobom.
Egy oszlop akár többször is szerepelhet. $\implies$ átnevezés
- nincs kompatibilitási követelmény (persze amire vetítünk az R -nek attribútuma kell, hogy legyen)

Műveletek

Vetítés

- $R(A_1, \dots, A_l)$ alakú reláció $\implies \pi_{A_{i_1}, \dots, A_{i_n}}(R)$
 R vetítése $A_{i_1}, \dots, A_{i_n}$ -re (fontos a sorrend) $\implies$
Veszem az oszlopokat ebben a sorrendben, a többit eldobom és a többszörös sorokat is eldobom.
Egy oszlop akár többször is szerepelhet. $\implies$ átnevezés
- nincs kompatibilitási követelmény (persze amire vetítünk az R -nek attribútuma kell, hogy legyen)
- Az eredmény örökli R típusait és attribútum neveit

Műveletek

Vetítés

- $R(A_1, \dots, A_l)$ alakú reláció $\implies \pi_{A_{i_1}, \dots, A_{i_n}}(R)$
 R vetítése $A_{i_1}, \dots, A_{i_n}$ -re (fontos a sorrend) $\implies$
Veszem az oszlopokat ebben a sorrendben, a többit eldobom és a többszörös sorokat is eldobom.
Egy oszlop akár többször is szerepelhet. $\implies$ átnevezés
- nincs kompatibilitási követelmény (persze amire vetítünk az R -nek attribútuma kell, hogy legyen)
- Az eredmény örökli R típusait és attribútum neveit
- Példa:

R	A	B	C
	a	b	2
	a	c	3
	b	c	4

Műveletek

Vetítés

- $R(A_1, \dots, A_l)$ alakú reláció $\implies \pi_{A_{i_1}, \dots, A_{i_n}}(R)$
 R vetítése $A_{i_1}, \dots, A_{i_n}$ -re (fontos a sorrend) $\implies$
 Veszem az oszlopokat ebben a sorrendben, a többit eldobom és a többszörös sorokat is eldobom.
 Egy oszlop akár többször is szerepelhet. $\implies$ átnevezés
- nincs kompatibilitási követelmény (persze amire vetítünk az R -nek attribútuma kell, hogy legyen)
- Az eredmény örökli R típusait és attribútum neveit
- Példa:

R	A	B	C
	a	b	2
	a	c	3
	b	c	4

$\pi_A(R)$	A
	a
	b

Műveletek

Vetítés

- $R(A_1, \dots, A_l)$ alakú reláció $\Rightarrow \pi_{A_{i_1}, \dots, A_{i_n}}(R)$
 R vetítése $A_{i_1}, \dots, A_{i_n}$ -re (fontos a sorrend) $\Rightarrow$
 Veszem az oszlopokat ebben a sorrendben, a többit eldobom és a többszörös sorokat is eldobom.
 Egy oszlop akár többször is szerepelhet. $\Rightarrow$ átnevezés
- nincs kompatibilitási követelmény (persze amire vetítünk az R -nek attribútuma kell, hogy legyen)
- Az eredmény örökli R típusait és attribútum neveit
- Példa:

R	A	B	C
	a	b	2
	a	c	3
	b	c	4

$\pi_A(R)$	A
	a
	b

$\pi_{C,B,B}(R)$	C	B	B
	2	b	b
	3	c	c
	4	c	c

Műveletek

Kiválasztás, szelekció

- R egy reláció $\implies \sigma_F(R)$ = a reláció azon sorai, amelyekre az F formula teljesül.

Műveletek

Kiválasztás, szelekció

- R egy reláció $\implies \sigma_F(R)$ = a reláció azon sorai, amelyekre az F formula teljesül.
- Teljesülni fog, hogy $\sigma_F(R) \subseteq R$

Műveletek

Kiválasztás, szelekció

- R egy reláció $\implies \sigma_F(R)$ = a reláció azon sorai, amelyekre az F formula teljesül.
- Teljesülni fog, hogy $\sigma_F(R) \subseteq R$
- Nincs megszorítás, csak hogy F értelmes legyen.

Műveletek

Kiválasztás, szelekció

- R egy reláció $\implies \sigma_F(R)$ = a reláció azon sorai, amelyekre az F formula teljesül.
- Teljesülni fog, hogy $\sigma_F(R) \subseteq R$
- Nincs megszorítás, csak hogy F értelmes legyen.
- Az eredmény örökli R típusait és attribútum neveit

Műveletek

Kiválasztás, szelekció

- R egy reláció $\implies \sigma_F(R)$ = a reláció azon sorai, amelyekre az F formula teljesül.
- Teljesülni fog, hogy $\sigma_F(R) \subseteq R$
- Nincs megszorítás, csak hogy F értelmes legyen.
- Az eredmény örökli R típusait és attribútum neveit
- Példa:

R	A	B	C
	a	b	2
	a	c	3
	b	c	4

Műveletek

Kiválasztás, szelekció

- R egy reláció $\implies \sigma_F(R)$ = a reláció azon sorai, amelyekre az F formula teljesül.
- Teljesülni fog, hogy $\sigma_F(R) \subseteq R$
- Nincs megszorítás, csak hogy F értelmes legyen.
- Az eredmény örökli R típusait és attribútum neveit
- Példa:

R	A	B	C
	a	b	2
	a	c	3
	b	c	4

$\sigma_{A \neq B \wedge C > 2}(R)$	A	B	C
	a	c	3
	b	c	4

Az F formula:

Atomok: $A \theta B$, $A \theta c$, $c \theta B$,

ahol A, B attribútumok, c érték (konstans), $\theta \in \{<, >, =, \leq, \geq, \neq\}$

Az F formula:

Atomok: $A \theta B$, $A \theta c$, $c \theta B$,

ahol A, B attribútumok, c érték (konstans), $\theta \in \{<, >, =, \leq, \geq, \neq\}$

Építkezés: $\wedge, \vee, \neg, (,)$ **Kvantorok, nincsenek!**

Az F formula:

Atomok: $A \theta B$, $A \theta c$, $c \theta B$,

ahol A, B attribútumok, c érték (konstans), $\theta \in \{<, >, =, \leq, \geq, \neq\}$

Építkezés: $\wedge, \vee, \neg, (,)$ **Kvantorok, nincsenek!**

- Példa:

DOLGOZÓ(NÉV,CÍM,FIZETÉS)

$\sigma_{\text{CÍM}='BP., Várna u.' \wedge \text{FIZETÉS} > '50000'}$ (DOLGOZÓ)

Relációs algebra

Definíció. *Alapreláció:* A bevezetés, tervezés során definiált tábla, *ami meg van adva.*

Relációs algebra

Definíció. *Alapreláció:* A bevezetés, tervezés során definiált tábla, *ami meg van adva.*
A relációs algebra relációi: amik kifejezhetők az alaprelációkból $\cup, \setminus, \times, \pi, \sigma$ segítségével.

Relációs algebra

Definíció. *Alapreláció:* A bevezetés, tervezés során definiált tábla, *ami meg van adva.*

A relációs algebra relációi: amik kifejezhetők az alaprelációkból $\cup, \setminus, \times, \pi, \sigma$ segítségével.

Származtatott reláció: nem alapreláció, de kifejezhető.

Relációs algebra

Definíció. *Alapreláció:* A bevezetés, tervezés során definiált tábla, *ami meg van adva.*

A relációs algebra relációi: amik kifejezhetők az alaprelációkból $\cup, \setminus, \times, \pi, \sigma$ segítségével.

Származtatott reláció: nem alapreláció, de kifejezhető.

Definíció. Egy lekérdező nyelv (*igazi vagy modell*) *relációsan teljes*, ha benne megvalósíthatók a relációs algebra alapműveletei: $\cup, \setminus, \times, \pi, \sigma$

Relációs algebra

Definíció. *Alapreláció:* A bevezetés, tervezés során definiált tábla, *ami meg van adva.*

A relációs algebra relációi: amik kifejezhetők az alaprelációkból $\cup, \setminus, \times, \pi, \sigma$ segítségével.

Származtatott reláció: nem alapreláció, de kifejezhető.

Definíció. Egy lekérdező nyelv (*igazi vagy modell*) *relációsan teljes*, ha benne megvalósíthatók a relációs algebra alapműveletei: $\cup, \setminus, \times, \pi, \sigma$

Ez fontos követelmény, általában tudja is mindegyik.

Relációs algebra

Definíció. *Alapreláció:* A bevezetés, tervezés során definiált tábla, *ami meg van adva.*

A relációs algebra relációi: amik kifejezhetők az alaprelációkból $\cup, \setminus, \times, \pi, \sigma$ segítségével.

Származtatott reláció: nem alapreláció, de kifejezhető.

Definíció. Egy lekérdező nyelv (*igazi vagy modell*) *relációsan teljes*, ha benne megvalósíthatók a relációs algebra alapműveletei: $\cup, \setminus, \times, \pi, \sigma$

Ez fontos követelmény, általában tudja is mindegyik.

Inkább az a baj, hogy néha túl sokat tudnak, de nincs hatékony implementáció.

Származtatott műveletek

Hasznosak, de mivel kifejezhetők az 5 alpművelettel, ezért lényegében csak rövidítések.

Metszet

- R, S relációk $\implies R \cap S = R \setminus (R \setminus S)$ azok a sorok, amelyek mindkettőben benne vannak.

Származtatott műveletek

Hasznosak, de mivel kifejezhetők az 5 alpművelettel, ezért lényegében csak rövidítések.

Metszet

- R, S relációk $\implies R \cap S = R \setminus (R \setminus S)$ azok a sorok, amelyek mindkettőben benne vannak.
- nincs kompatibilitási követelmény $\iff \setminus$ tulajdonságából

Származtatott műveletek

Hasznosak, de mivel kifejezhetők az 5 alpművelettel, ezért lényegében csak rövidítések.

Metszet

- R, S relációk $\implies R \cap S = R \setminus (R \setminus S)$ azok a sorok, amelyek mindkettőben benne vannak.
- nincs kompatibilitási követelmény $\longleftarrow \setminus$ tulajdonságából
- Az eredmény örökli R típusait és attribútum neveit
 $\longleftarrow \setminus$ tulajdonságából
- Példa:

R	A	B
	a	a
	a	c
	b	a

S	A	C
	a	a
	a	d
	a	c
	b	b

Származtatott műveletek

Hasznosak, de mivel kifejezhetők az 5 alpművelettel, ezért lényegében csak rövidítések.

Metszet

- R, S relációk $\implies R \cap S = R \setminus (R \setminus S)$ azok a sorok, amelyek mindkettőben benne vannak.
- nincs kompatibilitási követelmény $\iff \setminus$ tulajdonságából
- Az eredmény örökli R típusait és attribútum neveit
 $\iff \setminus$ tulajdonságából
- Példa:

R	A	B
	a	a
	a	c
	b	a

S	A	C
	a	a
	a	d
	a	c
	b	b

$R \cap S$	A	$B \cap C$
	a	a
	a	c

Származtatott műveletek

Természetes illesztés (natural join)

- $R(A_1, \dots, A_k, B_1, \dots, B_r), S(A_1, \dots, A_k, C_1, \dots, C_s)$ relációk
     $\Rightarrow R \bowtie S =$
    ★ Vegyük $R \times S$ -t

Származtatott műveletek

Természetes illesztés (natural join)

- $R(A_1, \dots, A_k, B_1, \dots, B_r), S(A_1, \dots, A_k, C_1, \dots, C_s)$ relációk
 $\Rightarrow R \bowtie S =$
  - ★ Vegyük $R \times S$ -t
  - ★ Vesszük azokat a sorokat, ahol $R.A_1 = S.A_1, \dots, R.A_k = S.A_k$, a többit kidobjuk.

Származtatott műveletek

Természetes illesztés (natural join)

- $R(A_1, \dots, A_k, B_1, \dots, B_r), S(A_1, \dots, A_k, C_1, \dots, C_s)$ relációk
 $\Rightarrow R \bowtie S =$
  - ★ Vegyük $R \times S$ -t
  - ★ Vesszük azokat a sorokat, ahol $R.A_1 = S.A_1, \dots, R.A_k = S.A_k$, a többit kidobjuk.
  - ★ $\forall A_i$ -ből az egyik példányt eldobjuk, azaz vetítünk
 $R.A_1, \dots, R.A_k, R.B_1, \dots, R.B_r, S.C_1, \dots, S.C_s$ -re

Származtatott műveletek

Természetes illesztés (natural join)

- $R(A_1, \dots, A_k, B_1, \dots, B_r), S(A_1, \dots, A_k, C_1, \dots, C_s)$ relációk
 $\Rightarrow R \bowtie S =$
  - ★ Vegyük $R \times S$ -t
  - ★ Vesszük azokat a sorokat, ahol $R.A_1 = S.A_1, \dots, R.A_k = S.A_k$, a többi kidobjuk.
  - ★ $\forall A_i$ -ből az egyik példányt eldobjuk, azaz vetítünk
 $R.A_1, \dots, R.A_k, R.B_1, \dots, R.B_r, S.C_1, \dots, S.C_s$ -re
  - ★ Azonos sorokat kidobjuk.

Származtatott műveletek

Természetes illesztés (natural join)

- $R(A_1, \dots, A_k, B_1, \dots, B_r), S(A_1, \dots, A_k, C_1, \dots, C_s)$ relációk
 $\Rightarrow R \bowtie S =$
  - ★ Vegyük $R \times S$ -t
  - ★ Vesszük azokat a sorokat, ahol $R.A_1 = S.A_1, \dots, R.A_k = S.A_k$, a többit kidobjuk.
  - ★ $\forall A_i$ -ből az egyik példányt eldobjuk, azaz vetítünk
 $R.A_1, \dots, R.A_k, R.B_1, \dots, R.B_r, S.C_1, \dots, S.C_s$ -re
  - ★ Azonos sorokat kidobjuk.

$$R \bowtie S = \pi_{R.A_1, \dots}(\sigma_{R.A_1=S.A_1, \dots}(R \times S))$$

$R \bowtie S$ -nek $k + r + s$ oszlopa lesz.

Származtatott műveletek

Természetes illesztés (natural join)

- $R(A_1, \dots, A_k, B_1, \dots, B_r), S(A_1, \dots, A_k, C_1, \dots, C_s)$ relációk
 $\Rightarrow R \bowtie S =$
  - ★ Vegyük $R \times S$ -t
  - ★ Vesszük azokat a sorokat, ahol $R.A_1 = S.A_1, \dots, R.A_k = S.A_k$, a többit kidobjuk.
  - ★ $\forall A_i$ -ből az egyik példányt eldobjuk, azaz vetítünk
 $R.A_1, \dots, R.A_k, R.B_1, \dots, R.B_r, S.C_1, \dots, S.C_s$ -re
  - ★ Azonos sorokat kidobjuk.

$$R \bowtie S = \pi_{R.A_1, \dots}(\sigma_{R.A_1=S.A_1, \dots}(R \times S))$$

$R \bowtie S$ -nek $k + r + s$ oszlopa lesz.

Ha nincs közös attribútum. $\Rightarrow R \bowtie S = R \times S$.

Származtatott műveletek

Természetes illesztés (natural join)

- $R(A_1, \dots, A_k, B_1, \dots, B_r), S(A_1, \dots, A_k, C_1, \dots, C_s)$ relációk

$$\Rightarrow R \bowtie S =$$

- ★ Vegyük $R \times S$ -t
- ★ Vesszük azokat a sorokat, ahol $R.A_1 = S.A_1, \dots, R.A_k = S.A_k$, a többit kidobjuk.
- ★ $\forall A_i$ -ből az egyik példányt eldobjuk, azaz vetítünk
 $R.A_1, \dots, R.A_k, R.B_1, \dots, R.B_r, S.C_1, \dots, S.C_s$ -re
- ★ Azonos sorokat kidobjuk.

- $$R \bowtie S = \pi_{R.A_1, \dots}(\sigma_{R.A_1=S.A_1, \dots}(R \times S))$$

$R \bowtie S$ -nek $k + r + s$ oszlopa lesz.

Ha nincs közös attribútum. $\Rightarrow R \bowtie S = R \times S$.

- nincs kompatibilitási követelmény

Származtatott műveletek

Természetes illesztés (natural join)

- $R(A_1, \dots, A_k, B_1, \dots, B_r), S(A_1, \dots, A_k, C_1, \dots, C_s)$ relációk
 $\Rightarrow R \bowtie S =$
  - ★ Vegyük $R \times S$ -t
  - ★ Vesszük azokat a sorokat, ahol $R.A_1 = S.A_1, \dots, R.A_k = S.A_k$, a többit kidobjuk.
  - ★ $\forall A_i$ -ből az egyik példányt eldobjuk, azaz vetítünk
 $R.A_1, \dots, R.A_k, R.B_1, \dots, R.B_r, S.C_1, \dots, S.C_s$ -re
  - ★ Azonos sorokat kidobjuk.

$$R \bowtie S = \pi_{R.A_1, \dots}(\sigma_{R.A_1=S.A_1, \dots}(R \times S))$$

$R \bowtie S$ -nek $k + r + s$ oszlopa lesz.

Ha nincs közös attribútum. $\Rightarrow R \bowtie S = R \times S$.

- nincs kompatibilitási követelmény
- Az eredmény örökli R és S típusait és attribútum neveit

Származtatott műveletek

Természetes illesztés (natural join)

- $R(A_1, \dots, A_k, B_1, \dots, B_r), S(A_1, \dots, A_k, C_1, \dots, C_s)$ relációk

$$\Rightarrow R \bowtie S =$$

- ★ Vegyük $R \times S$ -t
- ★ Vesszük azokat a sorokat, ahol $R.A_1 = S.A_1, \dots, R.A_k = S.A_k$, a többit kidobjuk.
- ★ $\forall A_i$ -ből az egyik példányt eldobjuk, azaz vetítünk
 $R.A_1, \dots, R.A_k, R.B_1, \dots, R.B_r, S.C_1, \dots, S.C_s$ -re
- ★ Azonos sorokat kidobjuk.

$$R \bowtie S = \pi_{R.A_1, \dots}(\sigma_{R.A_1=S.A_1, \dots}(R \times S))$$

$R \bowtie S$ -nek $k + r + s$ oszlopa lesz.

Ha nincs közös attribútum. $\Rightarrow R \bowtie S = R \times S$.

- nincs kompatibilitási követelmény
- Az eredmény örökli R és S típusait és attribútum neveit
- Gyakorlatban ennél hatékonyabban számítjuk ki.
- Az oszlopok sorrendje nem definiált, de általában: R oszlopai, aztán S saját oszlopai.

- Példa:

<i>R</i>	<i>A</i>	<i>B</i>	<i>C</i>
	<i>a</i>	<i>b</i>	2
	<i>a</i>	<i>c</i>	3
	<i>b</i>	<i>a</i>	4

<i>S</i>	<i>D</i>	<i>C</i>
	<i>a</i>	2
	<i>b</i>	3
	<i>x</i>	2

• Példa:

<i>R</i>	<i>A</i>	<i>B</i>	<i>C</i>
	<i>a</i>	<i>b</i>	2
	<i>a</i>	<i>c</i>	3
	<i>b</i>	<i>a</i>	4

<i>S</i>	<i>D</i>	<i>C</i>
	<i>a</i>	2
	<i>b</i>	3
	<i>x</i>	2

$R \bowtie S$	<i>A</i>	<i>B</i>	<i>C</i>	<i>D</i>
	<i>a</i>	<i>b</i>	2	<i>a</i>
	<i>a</i>	<i>b</i>	2	<i>x</i>
	<i>a</i>	<i>c</i>	3	<i>b</i>

- Példa:

<i>R</i>	<i>A</i>	<i>B</i>	<i>C</i>
	<i>a</i>	<i>b</i>	2
	<i>a</i>	<i>c</i>	3
	<i>b</i>	<i>a</i>	4

<i>S</i>	<i>D</i>	<i>C</i>
	<i>a</i>	2
	<i>b</i>	3
	<i>x</i>	2

$R \bowtie S$	<i>A</i>	<i>B</i>	<i>C</i>	<i>D</i>
	<i>a</i>	<i>b</i>	2	<i>a</i>
	<i>a</i>	<i>b</i>	2	<i>x</i>
	<i>a</i>	<i>c</i>	3	<i>b</i>

Miért „természetes”?

Példa: TERMELŐ(TNÉV,TERMÉK,ÁR,CÍM)

Példa: TERMELŐ(TNÉV,TERMÉK,ÁR,CÍM)

- TNÉV → CÍM
- TNÉV, TERMÉK → ÁR

Példa: TERMELŐ(TNÉV,TERMÉK,ÁR,CÍM)

- TNÉV → CÍM
- TNÉV, TERMÉK → ÁR

Gond: TERMELŐ címét minden terméknél tároljuk

⇒ redundancia + veszélyek : cím mindig kell, minden módosításhoz; könnyen sérülhet a fent megadott függés, ha elírom a címet; akkor is kell a cím, ha csak új árut akarok felvenni)

Példa: TERMELŐ(TNÉV,TERMÉK,ÁR,CÍM)

- TNÉV → CÍM
- TNÉV, TERMÉK → ÁR

Gond: TERMELŐ címét minden terméknél tároljuk

⇒ redundancia + veszélyek : cím mindig kell, minden módosításhoz; könnyen sérülhet a fent megadott függés, ha elírom a címet; akkor is kell a cím, ha csak új árut akarok felvenni)

Megoldás: Inkább tároljuk két táblában:

Példa: TERMELŐ(TNÉV,TERMÉK,ÁR,CÍM)

- TNÉV → CÍM
- TNÉV, TERMÉK → ÁR

Gond: TERMELŐ címét minden terméknél tároljuk

⇒ redundancia + veszélyek : cím mindig kell, minden módosításhoz; könnyen sérülhet a fent megadott függés, ha elírom a címet; akkor is kell a cím, ha csak új árut akarok felvenni)

Megoldás: Inkább tároljuk két táblában:

$R = \pi_{\text{TNÉV, CÍM}}(\text{TERMELŐ})$ és

$S = \pi_{\text{TNÉV, TERMÉK, ÁR}}(\text{TERMELŐ})$

Példa: TERMELŐ(TNÉV,TERMÉK,ÁR,CÍM)

- TNÉV → CÍM
- TNÉV, TERMÉK → ÁR

Gond: TERMELŐ címét minden terméknél tároljuk

⇒ redundancia + veszélyek : cím mindig kell, minden módosításhoz; könnyen sérülhet a fent megadott függés, ha elírom a címet; akkor is kell a cím, ha csak új árut akarok felvenni)

Megoldás: Inkább tároljuk két táblában:

$R = \pi_{\text{TNÉV, CÍM}}(\text{TERMELŐ})$ és

$S = \pi_{\text{TNÉV, TERMÉK, ÁR}}(\text{TERMELŐ})$

⇒ $\text{TERMELŐ} = R \bowtie S$ (ha kell egyben a tábla, vissza lehet állítani)

Jó-e bármilyen felbontás?

Jó-e bármilyen felbontás?

$R' = \pi_{\text{TNÉV, CÍM, ÁR}}(\text{TERMELŐ})$ és

$S' = \pi_{\text{TNÉV, TERMÉK}}(\text{TERMELŐ})$

Jó-e bármilyen felbontás?

$R' = \pi_{\text{TNÉV, CÍM, ÁR}}(\text{TERMELŐ})$ és

$S' = \pi_{\text{TNÉV, TERMÉK}}(\text{TERMELŐ})$

$\Rightarrow$ minden terméknek ugyanannyi lesz az ára (sok ára lesz)

$\Rightarrow \text{TERMELŐ} \not\subseteq R' \bowtie S'$

Jó-e bármilyen felbontás?

$R' = \pi_{\text{TNÉV, CÍM, ÁR}}(\text{TERMELŐ})$ és

$S' = \pi_{\text{TNÉV, TERMÉK}}(\text{TERMELŐ})$

$\Rightarrow$ minden terméknek ugyanannyi lesz az ára (sok ára lesz)

$\Rightarrow \text{TERMELŐ} \not\subseteq R' \bowtie S'$

Az lesz majd a kérdés, hogy mik lesznek a jó felbontások?

Származtatott műveletek

Bal (jobb) félillesztés

- $R(A_1, \dots, A_k, B_1, \dots, B_r), S(A_1, \dots, A_k, C_1, \dots, C_s)$ relációk
 $\Rightarrow R \bowtie S = R$ azon sorai, amelyhez vannak passzoló sorok S -ben

Származtatott műveletek

Bal (jobb) félillesztés

- $R(A_1, \dots, A_k, B_1, \dots, B_r), S(A_1, \dots, A_k, C_1, \dots, C_s)$ relációk
 $\Rightarrow R \bowtie S = R$ azon sorai, amelyhez vannak passzoló sorok S -ben
 $R \bowtie S = \pi_R(R \bowtie S)$
- $R \bowtie S \subseteq R$
- $R \bowtie S =$ ugyanez jobbról
-

R	A	B	C
	a	b	2
	a	c	3
	b	a	4

S	D	C
	a	2
	b	3
	x	2

Származtatott műveletek

Bal (jobb) félillesztés

- $R(A_1, \dots, A_k, B_1, \dots, B_r), S(A_1, \dots, A_k, C_1, \dots, C_s)$ relációk
 $\implies R \bowtie S = R$ azon sorai, amelyhez vannak passzoló sorok S -ben
 $R \bowtie S = \pi_R(R \bowtie S)$
- $R \bowtie S \subseteq R$
- $R \bowtie S =$ ugyanez jobbról
-

R	A	B	C
	a	b	2
	a	c	3
	b	a	4

S	D	C
	a	2
	b	3
	x	2

$R \bowtie S$	A	B	C
	a	b	2
	a	c	3

Származtatott műveletek

Bal (jobb) félillesztés

- $R(A_1, \dots, A_k, B_1, \dots, B_r), S(A_1, \dots, A_k, C_1, \dots, C_s)$ relációk
 $\implies R \bowtie S = R$ azon sorai, amelyhez vannak passzoló sorok S -ben
 $R \bowtie S = \pi_R(R \bowtie S)$
- $R \bowtie S \subseteq R$
- $R \bowtie S =$ ugyanez jobbról
-

R	A	B	C
	a	b	2
	a	c	3
	b	a	4

S	D	C
	a	2
	b	3
	x	2

$R \bowtie S$	A	B	C
	a	b	2
	a	c	3

$R \bowtie S$	D	C
	a	2
	b	3
	x	2

Származtatott műveletek

θ -illesztés

- R, S relációk
 $\Rightarrow R \bowtie_{R.A_i \theta S.B_j} S = R \times S$ azon sorai, amelyben az adott oszlopok θ relációban vannak

Származtatott műveletek

θ -illesztés

- R, S relációk

$\Rightarrow R \bowtie_{R.A_i \theta S.B_j} S = R \times S$ azon sorai, amelyben az adott oszlopok θ relációban vannak

$$R \bowtie_{R.A_i \theta S.B_j} S = \sigma_{R.A_i \theta S.B_j}(R \times S)$$

Származtatott műveletek

θ -illesztés

- R, S relációk

$\Rightarrow R \bowtie_{R.A_i \theta S.B_j} S = R \times S$ azon sorai, amelyben az adott oszlopok θ relációban vannak

$$R \bowtie_{R.A_i \theta S.B_j} S = \sigma_{R.A_i \theta S.B_j}(R \times S)$$

- Példa:

R	A	B	C
	a	b	2
	a	c	3
	b	a	4

S	D	E
	a	2
	b	3
	x	2

Származtatott műveletek

θ -illesztés

- R, S relációk

$\Rightarrow R \bowtie_{R.A_i \theta S.B_j} S = R \times S$ azon sorai, amelyben az adott oszlopok θ relációban vannak

$$R \bowtie_{R.A_i \theta S.B_j} S = \sigma_{R.A_i \theta S.B_j}(R \times S)$$

- Példa:

R	A	B	C
	a	b	2
	a	c	3
	b	a	4

S	D	E
	a	2
	b	3
	x	2

$R \bowtie_{C \leq E} S$	A	B	C	D	E
	a	b	2	a	2
	a	b	2	b	3
	a	b	2	x	2
	a	c	3	b	3

Származtatott műveletek

θ -illesztés

- R, S relációk

$\Rightarrow R \bowtie_{R.A_i \theta S.B_j} S = R \times S$ azon sorai, amelyben az adott oszlopok θ relációban vannak

$$R \bowtie_{R.A_i \theta S.B_j} S = \sigma_{R.A_i \theta S.B_j}(R \times S)$$

- Példa:

R	A	B	C
	a	b	2
	a	c	3
	b	a	4

S	D	E
	a	2
	b	3
	x	2

$R \bowtie_{C \leq E} S$	A	B	C	D	E
	a	b	2	a	2
	a	b	2	b	3
	a	b	2	x	2
	a	c	3	b	3